

Okolje / Urejanje vodotokov

Posluh le za elektrarne, čistilne naprave in vodovod

Marjeta Kralj

Ministrstvo za kmetijstvo in okolje je konec lanskega leta objavilo javni razpis za izbiro novih koncesionarjev za urejanje vodotokov, ki bi moral biti izpeljan že leta 2009. Toda glavnega problema – pomanjkanja ciljev, kaj bi z vodami – se ni niti dotaknilo.

Po desetih letih ministrstvo za kmetijstvo in okolje izbira nove koncesionarje za upravljanje slovenskih voda. Čeprav mu je po nekajletnem prelaganju razpisa in stalnem (za nekatere močno vprašljivem) podaljševanju starih koncesijskih pogodb zdaj vendarle uspelo objaviti javni razpis, vodarska stroka ni zadovoljna. Opozarja, da se kaos in razpadanje sistema ravnanja z vodami nadaljujeta.

Člani ves čas zapuščali razpisno komisijo

Zadnje petletne koncesije za urejanje slovenskih vodotokov so prek javnega razpisa podelili leta 2003 oziroma 2004, iztekle pa so se leta 2009. V tem času naj bi vlada oziroma ministrstvo pripravilo strategijo in določilo politiko upravljanja voda ter odpravilo negotovosti, kaj točno naj bi koncesionarji sploh delali, nato pa iskalo nove izvajalce svoje vizije. Toda jasnih ciljev, kaj naj bi v prihodnosti počeli z vodami, kljub vse večjim težavam s poplavami in sušami Slovenija še danes nima, področje je vse bolj neurejeno, ministrstvu pa je šele konec lanskega leta uspelo objaviti razpis za izbiro novih koncesionarjev, ki bi moral biti zunaj že leta 2009. »Ker je za to vsako leto manj denarja, očitno manjka tudi politični interes, da bi se pripravil koncept urejanja vodotokov in bi se stvari uredile. Zato mečkajo z odločitvami in so tudi razpis kar naprej prelagali,« je podobno kot še nekateri njeni vodarski kolegi pojasnila predsednica Društva vodarjev Slovenije dr. **Lidija Globevnik**.

Na ministrstvu so povedali, da je bilo za pripravo razpisa od leta 2009

imenovanih več delovnih skupin, ki pa »razpisne dokumentacije niso uspele dokončati zaradi predčasnih odhodov sodelujočih na druga delovna mesta, tudi zunaj ministrstva«. »Prav so povedali,« je odgovorila dr. Globevnikova. »Ljudje z znanjem, stališči in nekim odnosom do voda so odhajali, ker so želeli razpis pripraviti korektno. Kajti gre za hudo pomemben in strateški razpis, ki bo vplival na nacionalno varnost in obvladovanje lastnih naravnih virov.«

Malo preveč prostora za malo preveč idej

In kakšen razpis smo dobili? »Mislim, da dovolj pove že dejstvo, da se je lahko nanj prijavil tudi tako šibek ponudnik, kot je s. p.,« je dejal dr. **Primož Banovec** z ljubljanske fakultete za gradbeništvo in geodezijo. Pojasnil je, da bi moral imeti naročnik pri pripravljavanju vsakega razpisa v mislih »idealnega« ponudnika storitve tako z vidika cene kot kakovosti storitve. »Če na primer pogledamo, kako hitro, usposobljeno in s kako velikimi kapacitetami so se morali ob zadnjem izrednem dogodku rušenja dreves zaradi žledu odzvati koncesionarji, lahko razumemo, kaj okvirno pomeni ustrezna usposobljenost koncesionarja.« Dodal je, da predmet koncesije ni bil natančno določen oziroma da ministrstvo ni opredelilo standardov vzdrževanja vodotokov.

Da so bili razpisni pogoji preveč splošni, nezahtevni in nerazdelani, zaradi česar so »ponujali malo preveč idej, kaj naj bi koncesija obsegala«, meni tudi dr. Globevnikova. Ob tem je opozorila, da mesec dni, ki ga je za pripravo razpisa porabila komi-

sija v sestavi Tomaž Pogačar, Stanka Koren, Tonček Cezar (vsi z Agencije RS za okolje), Tanja Bolte (ministrstvo) in Alenka Koželj (služba za javna naročila), ni dovolj za kakovostno pripravo tako pomembnega razpisa. Toda ob nedorečeni politiki upravljanja voda česa drugega po njenih besedah ni bilo pričakovati. »Že pet let opozarjamo, da pri vodah nimamo jasne strategije – naša vodna politika so elektrarne na Savi, čistilne naprave in vodovodni sistemi, pa še to samo prekmurski vodovod. Vanje sta usmerjena vsa državna pozornost in denar.«

Odločitve zaradi treh revizijskih zahtevkov še ni

Ministrstvo bo sicer za naslednja štiri leta podelilo devet koncesij v skupni ocenjeni vrednosti 40,8 milijona evrov: za območje zgornje Save (1,2 milijona evrov na leto), srednje Save (1,8 milijona evrov na leto), spodnje Save (1,1 milijona evrov na leto), Savinje (1,3 milijona evrov na leto), porečja Drave (1,5 milijona evrov na leto), porečja Mure (1 milijon evrov na leto), povodja Soče (1,2 milijona evrov na leto), povodja jadranskih rek z morjem razen Krajinskega parka Sečoveljske soline (800.000 evrov na leto) ter za izvajanje čiščenja gladine celinskih voda in preprečevanje onesnaženja vodnih in priobalnih zemljišč celinskih voda zaradi naravnih in drugih nesreč (300.000 evrov na leto). Na ministrstvu so potrdili, da je ponudbo za izvajanje koncesijskih storitev na enem ali več območjih v roku oddalo deset ponudnikov. To so podjetja VGP Novo mesto, Rafael, Vodnogospodarsko podjetje, Nivo Eko, Silva Bračko s. p., Hidrotehnik, vodnogospodarsko podjetje Drava, Vekton, AGM Nemec in Mura - VGP. Čeprav je komisija nove koncesionarje že izbrala, njihovih imen na ministrstvu ne želijo razkriti, saj zaradi treh revizijskih zahtevkov, ki so jih že odstopili državni revizijski komisiji, postopek še ni končan. ✕

Namesto rešitev 600 novih analiz stanja

Minister za kmetijstvo in okolje Dejan Židan priznava, da je v zadnjih 20 letih sistem urejanja voda pri nas skoraj razpadel, zato po njegovih besedah na ministrstvu že potekajo aktivnosti za pripravo novega načrta upravljanja voda. Toda dr. Globevnikova je kritična: »Brez jasne strategije oziroma politike upravljanja voda in brez telesa, v katerem bi besedo dobili vsi nosilci odločanja, ne verja-

mem, da bo novi načrt kaj boljši od sedanjega. Ta zdaj obsega analizo obstoječega stanja in varstva voda, ne zajema pa njihove rabe in urejanja, zato ni operativen oziroma ga v praksi ni mogoče uporabljati. Namesto sedanjih 155 bomo z novim načrtom dobili 600 vodnih teles, to pa pomeni 600 novih raziskav ekološkega stanja, 600 novih monitoringov, vendar nobenih rešitev.«

Ko so poplave, bi vsi sekali drevesa in poglobljali korita, ko so suše, bi vsi imeli vodo... Dokler ne bo jasne politike urejanja voda, bomo imeli takšno shizofreno situacijo, je opozorila dr. Lidija Globevnik. Fotografija: Luka Cjuha